

Του **ΘΑΝΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ**
Ανταπόκριση, Βρυξέλλες

Πιλότο για την υπόθεση της μείωσης ή διατήρησης των συντάξεων τον Ιανουάριο του 2019 αποτελεί η υπόθεση του ΦΠΑ στα πέντε νησιά που πλήττονται από το προσφυγικό, καθώς, ακόμα και μετά τη σύνταξη επίσημης έκθεσης συμμόρφωσης, οι εταίροι της χώρας δέχονται την αλλαγή συμφωνημένων μέτρων με ισοδύναμα.

Συγκεκριμένα, η κυβέρνηση, σύμφωνα με τέσσερις πηγές των Βρυξελλών, έχει αυξημένες δυνατότητες να χειριστεί το θέμα των μειώσεων στις συντάξεις το ερχόμενο φθινόπωρο, με τέσσερις τρόπους:

1 Να τις μειώσει και να προσπαθήσει να επουλώσει τις πληγές με τα χρήματα που θα λάβει από την επιστροφή των ANFAS (να δώσει επίδομα, δηλαδή, σε όσους θα πληγούν περισσότερο, με το 1 δισ. ευρώ που θα λάβει).

2 Να μην τις μειώσει, αλλάζοντας τον νόμο και να φέρει εγκαίρως ισοδύναμα μέτρα της τάξης του 1% του ΑΕΠ για το 2019, τα οποία θα διαπραγματευθεί με τους θεσμούς.

3 Να μην τις μειώσει, να επικαλεστεί την υπεραπόδοση της οικονομίας και να υποστέψει τις συνέπειες του να μη λάβει το 1 δισ. των ANFAS διακινδυνεύοντας μια αρνητική έκθεση για την οικονομία.

4 Να μην κάνει απολύτως τίποτα για το θέμα και να ανακαταλείπει την όποια υπεραπόδοση της οικονομίας σε άλλες κατευθύνσεις.

Και σε αυτό το σημείο φαίνεται ξεκάθαρα η διαφορά μεταξύ της «ενισχυμένης εποπτείας» και του όποιου προγράμματος διάσωσης, ξεκαθαρίζοντας άπαξ και διά παντός ότι η ενισχυμένη εποπτεία δεν είναι τέταρτο μνημόνιο.

Δεδομένου ότι τα βασικά μέτρα για το χρέος και η δόση των 15 δισ. (άρα και το χτίσιμο του δημοσιονομικού μαξιλαριού) θα έχουν εκτελεστεί πριν ξεκινήσει κάθε επίσημη συζήτηση και με βάση ότι το μόνο ουσιαστικό διακύβευμα είναι το 1 δισ. των ANFAS και η φήμη της Ελλάδας στις αγορές μετά από μια αρνητική έκθεση του ΔΝΤ, τα περιθώρια ελιγμών είναι τεράστια σε σχέση με αυτά εντός προγράμματος διάσωσης.

Η Ελλάδα στην πράξη έχει ελάχιστες χρηματοδοτικές ανάγκες που καλύπτονται όλες από το δημοσιονομικό μαξιλάρι (το οποίο φτάνει τα 24 δισ.). Το δε μαξιλάρι περιέχει και τα χρήματα για την αποπληρωμή των δόσεων των δανείων προς το ΔΝΤ. Κοινώς η χώρα δεν θα χρειαστεί να αναζητήσει μεγάλα ποσά με επιτακτικό τρόπο πριν από τα τέλη του 2020.

Οι Βρυξέλλες γνώριζαν εδώ και καιρό (και το έχει γράψει η Realnews προ ενός έτους) ότι ο βασικός εκλογικός σχεδιασμός της κυβέρνησης είχε να κάνει με τρεις παράγοντες:

Την έξοδο από το πρόγραμμα, τη ρύθμιση του χρέους και τη δυνατότητα αποφυγής της μείωσης των συντάξεων. Τα δύο πρώτα στοιχεία είναι ήδη στη θέση τους.

Σε ό,τι αφορά το τρίτο στοιχείο, η επιλογή «4» προφανώς δεν θα επιφέρει κανένα εκλογικό όφελος.

Η επιλογή «1» αποτελεί μια συμβιβαστική λύση, που ακούγεται καλά στις Βρυξέλλες. Εξάλλου, πολλοί κοινοτικοί παράγοντες έχουν «δείξει» δημοσίως προς αυτήν την κατεύθυνση, η οποία έχει όμως δύο προβλήματα: τη σοβαρή αρνητική δημοσιότητα, σε μη αναστρέψιμο βαθμό, από την ίδια τη μείωση, αλλά και την πιθανότητα κατά τη διαπραγμάτευση να καταλήξουμε σε κάποιο επίδομα που δεν θα ικανο-

4 σενάρια για τις συντάξεις

Οι εκτιμήσεις των αξιωματούχων των Βρυξελλών ενόψει της διαπραγμάτευσης με την ελληνική κυβέρνηση το ερχόμενο φθινόπωρο

η άποψη
του **ΜΑΚΗ ΤΣΙΠΡΑ***

*Νομικός

Επιτήρηση των υπόδουλων

Η ΧΩΡΑ μας θα παραμείνει υπό ενισχυμένη εποπτεία, για να τηρηθούν οι δεσμεύσεις της προς τους «Ευρωπαίους». Δεσμεύσεις οι οποίες αρχικά αναλήφθηκαν από συμβάσεις χρηματοοικονομικής βοήθειας. Οι συμβάσεις αυτές παρουσιάζονται σήμερα ότι ολοκληρώθηκαν, οπότε νέος δανεισμός και μνημόνια δεν χρειάζονται. Ομως, δεν έχει εκπληρωθεί ακόμα η κύρια υποχρέωση των δανειστών έναντι μας, η κατεχόμενη ουσιά για μας. Η αρχική σύμβαση είχε για κύριο σκοπό της, μάλιστα σε εκπλήρωση υποχρέωσης των Ευρωπαίων προς τη χώρα μας απορρέουσας από τη συνθήκη της Λισσαβώνας, τη μετά από προσωρινή έξοδο από τις αγορές επανένταξη της Ελλάδος σε αυτές με επανάκτηση σταθερού επιτοκίου δανεισμού από πλευράς της. Την υποχρέωση αυτή εδώ και μια εξαετία οι Ευρωπαίοι αθέτησαν. Γιατί στην ίδια αυτή πρώτη σύμβαση λόγω εισαγωγής παράνομου όρου περί παροχής σε αυτούς του δημόσιου πλούτου μας ως ενέχυρο διαλύθηκε εντέλει η ευρωπαϊκή αγορά κρατικών ομολόγων. Γιατί ειδικά με αυτόν τον όρο βλάπτοντο όλοι οι επενδυτές σε ομόλογα κρατών της ευρωζώνης, οι οποίοι είχαν τον πλούτο των κρατών αυτών ως εγγύηση. Οπότε η «όλη αγορά» κατέστη αναξιόπιστη. Κατά τα συμφωνηθέντα, όμως, μεταξύ μας σε αυτήν την αγορά, τουλάχιστον, όφειλαν οι Ευρωπαίοι να μας επανεντάξουν. Αφού λοιπόν ματαίωσαν με όρο, που αυτοί έθεσαν, στη δανειακή βοήθεια τον σκοπό για τον οποίο αυτή μας

παρεσχέθη, δείχνουν πρόθυμοι να αποκαταστήσουν τη βλάβη μας εντάσσοντάς μας στις αγορές. Στοχεύουν να επαναλειτουργήσει η επί 6 χρόνια αδρανής αυτή αγορά. Πριν όμως επαναλειτουργήσει, πώς θέτουν τη χώρα μας σε καθεστώς μετασυμβατικής - μεταμνημονιακής εποπτείας; Η πρόσφατη απόφαση της Κομισιόν περί υπαγωγής μας σε «ενισχυμένη εποπτεία» μέχρι το 2060 αναφέρει -σημειωτέον- ότι οι συνθήκες δανεισμού μας από τις αγορές παραμένουν εύθραυστες ακόμα. Ομως, το να μην υπάρξουν τέτοιες «εύθραυστες συνθήκες» ήταν η κύρια των δανειστών υποχρέωση! Το ζητούμενο, βέβαια, για τους δανειστές εξαρχής ήταν η απόκτηση της εξουσίας στην πατρίδα μας και στη συνέχεια η διατήρησή της και το πέτυχαν. Αυτό πλέον ονομάζουν «επιτήρηση». Θα συνεχίσουν λοιπόν να ψεύδονται συνεχώς, προκειμένου να αποκρύπτει τα πραγματικά συνθήματα και συμβαίνει στη χώρα μας. Θα θεωρούν «λάθη» μας ακόμα προβλήματα που αυτοί δημιούργησαν, όπως τη διάλυση της ευρωπαϊκής αγοράς κρατικών ομολόγων και θα παρουσιάζουν αυτά ως δική μας δυσκολία εξόδου στις αγορές. Οπότε είναι προφανές ότι το διπλό σπирάλ παραπλάνησης και τρομοκράτησης των Ελλήνων θα συνεχιστεί. Η «έξοδος» στις αγορές θα μας απομακρύνει, βέβαια, από τη στενή οικονομική εξάρτηση από τους Ευρωπαίους. Μια μικρή οικονομική ανεξαρτησία θα μας προσφέρει. Ομως, η πολιτική υποδούλωση θα παραμείνει.

ποιήσει καμία κοινωνική τάξη.

Η επιλογή «3», της ρήξης ουσιαστικά, μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο αν οι εκλογές γίνουν άμεσα και δεν προλάβουν να γίνουν ορατές οι αρνητικές συνέπειες στις αγορές και σε γενικές γραμμές υπάρξει και μια παράλληλη στρατηγική «επαναπροσέγγισης» με τους εταίρους.

Κατά συνέπεια η επιλογή «2», των ισοδυναμιών, είναι η μόνη που μπορεί να περπατήσει, χωρίς συνέπειες και με σοβαρό δημοσκοπικό όφελος.

Γερμανικό «μπλόκο»

Το Eurogroup μπορεί να μη συζήτησε για την Ελλάδα, αλλά την ίδια μέρα είχε προγραμματισμένη συνάντηση το Συμβούλιο των Διοικητών του ESM, που αποτελείται από τους ίδιους τους 19 υπουργούς Οικονομικών. Ο Γερμανός υπουργός **Ολαφ Σολτς** ανακοίνωσε ότι δεν μπορεί να δώσει τη συναίνεσή του στην εκταμίευση της δόσης των 15 δισ. γιατί δεν είχε σχετική εξουσιοδότηση από το ομοσπονδιακό Κοινοβούλιο. Το Κοινοβούλιο δεν είχε ψηφίσει γιατί η τρόικα είχε αποσύρει την έκθεση συμμόρφωσης καθώς ένα στοιχείο της, σχετικό με τον ΦΠΑ στα 5 νησιά, είχε αποσυρθεί από την ελληνική πλευρά.

Σύμφωνα με πληροφορίες της «R», ο μόνος που γνώριζε την ελληνική πρόθεση ήταν ο επικεφαλής της Κομισιόν στην τρόικα, **Ντ. Κοστέλο**, και επακόλουθα οι προϊστάμενοί του **Μοσκοβισί** και **Γιούνκερ**. Η κρίση του Ντ. Κοστέλο ήταν πως τα λεφτά ήταν λίγα (28 εκατ. ευρώ) και η διάρκεια μικρή (ένα εξάμηνο). Ακολούθησε και η ελληνική δέσμευση για αντίμετρα και επί της ουσίας η αντιμετώπιση του θέματος ήταν η πιο ήπια που μπορούσε να υπάρξει.

Βεβαίως, το γεγονός ότι το θέμα δεν είχε κοινοποιηθεί στο EuroWorking Group - δηλαδή δεν το ήξεραν οι εταίροι και οι υπόλοιποι θεσμοί το πληροφορήθηκαν εκ των υστέρων - δημιουργεί από μόνο του αρνητικούς συσχετισμούς. Στο τέλος όμως της ημέρας οι εταίροι δέχθηκαν ότι ακόμα και σε ένα τόσο προχωρημένο στάδιο μπορεί ένα μέτρο να αντικατασταθεί από ένα άλλο, αν υπάρχει σωστή προετοιμασία, ενώ εξέφρασε την αισιοδοξία του ότι από τις αρχές του φθινοπώρου θα βρίσκονται σε πλήρη ετοιμότητα.